

Obete trestného činu v trestnoprávnom konaní

Je dôležité, aby obeť mali možnosť vystupovať v trestnom konaní proti páchatelovi. Hoci hlavným účelom trestného konania je posúdiť zodpovednosť páchatela, resp. páchatelov, obeť sa vo všeobecnosti môžu aktívne na konaní zúčastňovať a brániť svoje práva. Smernica z roku 2012 o právach obetí posilňuje práva obetí vrátane procesných práv.

Úloha obetí v trestnom konaní a príslušné právo členských štátov sa značne líšia od jedného členského štátu k druhému. Na zabezpečenie minimálnej úrovne práv obetí vo všetkých členských štátoch EÚ prijala niekoľko **právnych nástrojov EÚ**, ktorými sa vytvárajú spoločné pravidlá zamerané na ochranu a pomoc obetiam trestnej činnosti: horizontálne nástroje týkajúce sa práv obetí vo všeobecnosti, konkrétnejšie nástroje týkajúce sa ochranných opatrení a finančného odškodnenia pre obeť trestných činov a nástroje hmotného práva týkajúce sa boja proti obchodovaniu s ľuďmi a sexuálnemu vykorisťovaniu detí.

Posilnenie práv obetí v EÚ

- [Smernica 2012/29/EÚ](#), ktorou sa stanovujú minimálne normy v oblasti [práv, podpory a ochrany obetí trestných činov](#), sa zabezpečuje, aby osoby, ktoré sa stali obeťami trestných činov, boli takýmto uznané, aby sa s nimi zaobchádzalo s rešpektom a bola im poskytnutá náležitá ochrana, podpora a prístup k spravodlivosti. Táto smernica nahrádza [rámcové rozhodnutie z roku 2001](#) o postavení obetí v trestnom konaní a do značnej miery posilňuje práva obetí a ich **rodinných príslušníkov** na informácie, podporu a ochranu, ako aj procesné práva obetí v trestnom konaní. Smernica tiež vyžaduje, aby členské štáty zabezpečili pre úradníkov, ktorí môžu prichádzať do styku s obeťami, primeranú odbornú prípravu v oblasti potrieb obetí, podporovali spoluprácu medzi členskými štátmi a koordináciu vnútroštátnych útvarov pri realizácii ich opatrení na ochranu práv obetí.

Členské štáty EÚ musia zaviesť ustanovenia smernice do svojich vnútroštátnych právnych predpisov **do 16. novembra 2015**. GR pre spravodlivosť vydala usmernenia s cieľom pomôcť členským štátom v tomto procese. Uvedený dokument objasňuje každé ustanovenie smernice a navrhuje možné spôsoby ich vykonávania. Pomáha vnútroštátnym orgánom, odborníkom a príslušným poskytovateľom služieb pochopiť, čo je potrebné na to, aby sa práva obetí uvedené v smernici premietli do praxe všade v EÚ.

- V súvislosti so **špecifickými skupinami obetí** právne predpisy EÚ okrem toho zavádzajú ochranu a pomoc **obetiam** [obchodovania s ľuďmi a detským obetiam sexuálneho vykorisťovania a detskej pornografie](#).
- Pokiaľ ide o posilnenie **ochrany obetí trestných činov**, EÚ prijala dva nástroje, ktoré zabezpečia uznávanie ochranných opatrení vydaných v iných krajinách EÚ. [Smernicu z roku 2011 o európskom ochrannom príkaze](#) a [nariadenie o vzájomnom uznávaní ochranných opatrení v občianskych veciach](#) z roku 2013. Vďaka týmto nástrojom môžu obeť alebo potenciálne obeť využívať obmedzenia alebo ochranné príkazy vydané v jednom štáte EÚ, ak vycestujú alebo sa presťahujú do inej krajiny EÚ. Oba nástroje sú uplatniteľné v EÚ od 11. januára 2015.

Tieto stránky spravuje Európska komisia. Informácie na tejto stránke nemusia nevyhnutne vyjadrovať oficiálne stanovisko Európskej komisie. Komisia nenesie žiadnu zodpovednosť ani inak neručí za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Pokiaľ ide o pravidlá v oblasti autorských práv pre webové stránky EÚ, pozri právne upozornenie.